

**РІДКІСНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЕНДЕМІЧНИЙ ВИД
PSEUDOHYGROHYPNUM FERTILE (SENDTN.) JAN KUČERA
& IGNATOV У ВУЛКАНІЧНИХ КАРПАТАХ**

Садигов Р.Е.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Серед мохоподібних є відносно мала кількість ендемічних видів і майже не трапляються вузькоареальні ендеми. Так, наприклад, згідно даних N. Hodgetts, N. Lockhart (Hodgetts, Lockhart, 2020), які склали найновіший перелік бріофітів Європи, в її межах трапляється 156 ендемічних видів мохів (з 1542 видів мохів, відомих у цілому в Європі) і 62 ендемічних видів печіночників (з 593 видів також у цілому відомих на території Європи). Отже, в середньому всього 10,2% мохоподібних у Європі є ендемічними.

Нещодавно на території Національного природного парку «Зачарований край» нами був виявлений *Pseudohygrohypnum fertile* (Sendtn.) Jan Kučera & Ignatov, що також є ендемічним видом у Європі. Крім того, він включений до переліку

созофітів як критично загрожуваний вид (CR) ((Hodgetts, Lockhart, 2020) і є рідкісним у багатьох європейських країнах.

Нами його було знайдено на південних схилах Вулканічного (Вигорлат-Гутинський) хребта, у буковому пралісі на старих колодах і на скелях в урочищі Зачарована долина на висоті 530 м над р.м.

Pseudohygrohypnum fertile поширений субмеридіонально у монтанно-температних областях центральної Європи (Diersen, 2001). Відомий у горах Центральної Європи, на Балканах, Карпатах, країнах Балтії, північного заходу Росії й Північного Кавказу. Зокрема у Чехії відомий лише з одного місцезростання у південній частині (Kučera, 2017).

Згідно з К. Diersen (Diersen, 2001) цей вид є індикатором природних непорушених широколистяних та хвойних лісів, оскільки за відношенням до антропогенного навантаження він визначений як агемний або олігогемний вид (ahem-oligohem).

Наша знахідка підносить природоохоронну значимість НПП «Зачарований край» і є важливим мотивом для подальших бріологічних досліджень.